

KARŁOWICZ
PSM w Katowicach

PROGRAM NAUCZANIA

W SZKOLE MUZYCZNEJ I STOPNIA

SZEŚCIOLETNI I CZTEROLETNI
CYKL NAUCZANIA

PRZEDMIOT GŁÓWNY - KLARNET

Opracował: Michał Szerszeń

Program Nauczania zredagowany zgodnie z Rozporządzeniem MKiDN z dnia 14 sierpnia 2019 w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych.

Spis treści

WSTĘP	str. 3
I. CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA OGÓLNE	str. 4
II. TREŚCI NAUCZANIA - CELE SZCZEGÓŁOWE	str. 5
III. WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROGRAMU NAUCZANIA	str. 7
IV. OGÓLNE METODY NAUCZANIA	str. 7
V. EFEKTY KSZTAŁCENIA NA KONIEC NAUKI W SZKOLE I STOPNIA	str. 9
VI. ZADANIA DO REALIZACJI, WYKAZ PRZYKŁADOWEJ LITERATURY DLA POSZCZEGÓLNYCH KLAS	str. 10

WSTĘP

Program nauczania przedmiotu *klarnet* dla szkoły muzycznej I st. został napisany w oparciu o aktualną Podstawę Programową. Jest ona skonstruowana z myślą o uczniu na średnim poziomie zaawansowania i została potraktowana przez autora niniejszego programu jako obowiązujące minimum. Materiał nauczania w zaproponowanym przeze mnie programie daje uczniowi możliwość zdobycia podstaw umiejętności instrumentalnych. Ponadto uczniowie objęci programem podstawowym mają możliwość rozwijania swoich umiejętności na poziomie zgodnym z ich uzdolnieniami.

Nauczyciel realizujący program powinien aktywizować dziecko i zachęcać je do doskonalenia umiejętności w toku proponowanych działań.

Należy podkreślić, że w przypadku uczniów o wyższym (niż średni) poziomie zaawansowania realizuje się program o stopniu trudniejszym, dopasowany do potrzeb procesu dydaktycznego.

Wykształcenie uzyskane przez absolwenta pierwszego etapu edukacyjnego przygotowuje go do muzykowania zespołowego, czynnego uczestnictwa w tzw. amatorskim życiu muzycznym, świadomego odbioru muzyki oraz kontynuacji nauki w szkole muzycznej II stopnia.

W nauczaniu początkowym pożądana jest aktywność rodziców w realizacji procesu dydaktycznego. Dotyczy to obecności na lekcjach oraz współuczestniczenia w ćwiczeniach z dzieckiem w domu. Zaangażowanie rodziców znacznie przyspiesza postępy dziecka w nauce gry na klarnecie.

I. CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE.

1. Kształcenie wiedzy i rozwijanie zainteresowania muzyką.

Uczeń zdobywa wiedzę z zakresu zasad muzyki i notacji muzycznej. Rozwija uzdolnienia muzyczne stosownie do wieku i predyspozycji.

2. Opanowanie podstawowych umiejętności gry na instrumencie.

Uczeń poznaje możliwości techniczne instrumentu i prawidłowy sposób wydobywania dźwięków na klarncie.

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń realizuje projekty artystyczne w zakresie swojej specjalności – indywidualnie i w pracy zespołowej.

4. Przygotowanie do występów publicznych.

Uczeń posiada niezbędne umiejętności w zakresie występów publicznych. Chętnie uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym, bierze udział w audycjach szkolnych i koncertach pozaszkolnych.

II. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE.

1. Kształcenie wiedzy i rozwijanie zainteresowania muzyką.

Uczeń:

- a) uczęszcza na koncerty, słucha muzyki z nagrań i interesuje się kulturą;
- b) zna podstawową literaturę przeznaczoną na klarnet;
- c) zna w stopniu podstawowym historię swojego instrumentu;
- d) gra wyznaczone przez pedagoga (z uwzględnieniem własnych upodobań) utwory o zróżnicowanym charakterze;
- e) muzykuje w zespole, ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności;
- f) zna i stosuje podstawowe pojęcia i terminy muzyczne, w szczególności: dźwięk, melodia, harmonia, rytm, agogika, metrum, artykulacja, dynamika, tonacja, gama, pasaż, akord;
- g) w pracy nad utworami oraz podczas rozmów o muzyce wykorzystuje poznaną wiedzę na temat epok, stylów i kompozytorów;
- h) wykazuje zainteresowanie grą na instrumencie;
- i) potrafi wykorzystać umiejętności i wiedzę zdobytą w procesie kształcenia w szkole muzycznej I stopnia w kształtowaniu swojej osobowości;

2. Opanowanie podstaw gry na instrumencie.

Uczeń:

- a) zna budowę i zasady konserwacji instrumentu;
- b) samodzielnie składa i rozkłada instrument;
- c) samodzielnie dobiera, oznacza i zmienia stroik, przymocowuje go ligaturą do ustnika;
- d) zna podstawy techniki oddechu i zadęcia, niezbędne do dalszego rozwoju;
- e) kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza;
- f) utrzymuje prawidłową postawę podczas gry, trzyma instrument pod odpowiednim kątem oraz poprawnie układa ręce i palce;
- g) zna i stosuje podstawowe rodzaje artykulacji, w szczególności non-legato i legato;
- h) zna i stosuje podstawowe określenia dynamiczne, takie jak: piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo i decrescendo;
- i) prawidłowo odczytuje i realizuje oznaczenia tempa;
- j) prawidłowo realizuje struktury rytmiczne w wykonywanych utworach;

- k) potrafi samodzielnie lub z pomocą nauczyciela nastroić instrument oraz wydobyć właściwą intonację;
- l) dysponuje biegłością palcową, umożliwiającą mu wykonanie właściwych utworów;
- m) zna zasady notacji muzycznej;
- n) dba o estetykę wykonania – jest wrażliwy na jakość techniczną i artystyczną dźwięku;

3. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Uczeń:

- a) samodzielnie i bezbłędnie odczytuje zapis nutowy, dostosowany do jego możliwości, uwzględnia oznaczenia metryczno-rytmiczne, dynamiczne i agogiczne;
- b) interpretuje utwory pod kierunkiem pedagoga, zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej; wyraża emocje i wydobywa charakter utworu;
- c) samodzielnie i efektywnie ćwiczy, korygując popełniane błędy;
- d) poprawnie wykonuje z pamięci wyznaczony przez pedagoga zakres materiału;
- e) jest przygotowany do gry z akompaniamentem i w zespołach kameralnych;
- f) muzykuje w zespole, ucząc się jednocześnie współpracy i odpowiedzialności;

4. Przygotowanie do występów publicznych.

Uczeń:

- a) stara się odpowiedzialnie przygotować do występów publicznych;
- b) rozwija umiejętność koncentracji przed występem i podczas gry przed publicznością;
- c) dokonuje właściwej analizy własnej gry;
- d) bierze udział w popisach szkolnych i koncertach okolicznościowych;
- e) czynnie uczestniczy w życiu kulturalnym;

III. WARUNKI NIEZBĘDNE DO REALIZACJI PROGRAMU NAUCZANIA

Do realizacji zadań zawartych w programie niezbędne są estetyczne pomieszczenia z dobrą akustyką i właściwym oświetleniem. Sale powinny być wyposażone w: pulpit, co najmniej 3 krzesła, lustro ścienne, nastrojone pianino z regulowanym krzesłem, biurko, zamykaną szafkę na pomoce dydaktyczne. Szkoła powinna posiadać odpowiednie instrumentarium niezbędne do realizacji treści zawartych w programie. Uczeń powinien posiadać instrument do ćwiczeń. Niezbędna jest także biblioteka szkolna zaopatrzona w odpowiedni i szeroki repertuar nutowy (w miarę możliwości aktualizowane o nowe utwory literatury klarnetowej) oraz publikacje metodyczne.

IV. OGÓLNE METODY NAUCZANIA

Nauczanie indywidualne, to szczególna forma pracy z uczniem. Umożliwia ona dostosowanie metod i materiału nauczania do indywidualnych możliwości technicznych i percepcyjnych dziecka oraz pozwala na osiągnięcie lepszych efektów pracy. Podstawowe metody to:

- omówienie nowego problemu lub nowego materiału;
- demonstracyjna forma przedstawienia omawianego problemu lub materiału;
- werbalne i demonstracyjne przedstawienie zasad prawidłowych nawyków wykonawczych - dbałości o dźwięk, prawidłowej interpretacji, strony technicznej;
- przedstawienie sposobów pracy nad nowymi problemami technicznymi i interpretacyjnymi.

Podstawową zasadą nauczania gry na instrumencie jest dobór odpowiedniego programu, który powinien być dostosowany do aktualnych umiejętności ucznia. Wybrany materiał nie może znacznie przekraczać jego możliwości. Zwiększanie trudności musi odbywać się stopniowo, w miarę rozwijania się techniki ucznia. Jednak w przypadku ucznia wyjątkowo zdolnego i systematycznego program "na wyrost" na pewno zmobilizuje go do bardziej wyťažonej pracy.

Istotnym elementem jest również **rozbudzanie zainteresowania muzyką i grą na instrumencie**. Odbywa się ono poprzez wspólne słuchanie muzyki – wykonań „na żywo” podczas koncertów szkolnych i pozaszkolnych, a także polecanie uczniom wysłuchania i obejrzenia dobrych nagrań zarejestrowanych na nośnikach CD i DVD oraz udostępnianych na portalu Youtube i innych. Powinno też odbywać się w korelacji z przedmiotami ogólnomuzycznymi.

Wprowadzony w IV klasie 6-letniego i III klasie 4-letniego cyklu nauczania przedmiot **zespół instrumentalny** również pozytywnie wpływa na rozwój muzykalności i słuchu oraz wyrabia zbiorową dyscyplinę i współodpowiedzialność.

Nauczanie indywidualne jest formą zajęć wymagającą od nauczyciela odpowiedzialności i mądrości, ponieważ swoją postawą wpływa on na kształtowanie postawy początkującego adepta sztuki.

W przypadku ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub inną opinię takiej poradni, program i wymagania edukacyjne muszą być dostosowane do jego potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych.

V. EFEKTY KSZTAŁCENIA NA KONIEC NAUKI W SZKOLE

I STOPNIA

Uczeń:

- a) szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów;
- b) przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego;
- c) posiada wiedzę niezbędną do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;
- d) kreatywnie realizuje zadania, wykazując się wrażliwością artystyczną;
- c) podejmuje inicjatywy wynikające z rozwijania pasji muzycznej;
- e) publicznie prezentuje swoje dokonania artystyczne;
- f) gra na instrumencie, posługując się prawidłowo aparatem gry;
- g) czyta nuty ze zrozumieniem w zakresie umożliwiającym mu wykonanie a vista nieskomplikowanych utworów muzycznych;
- h) wykorzystuje umiejętności i wiedzę ogólnomuzyczną w zakresie niezbędnym do zrozumienia i wykonywania utworów;
- i) świadomie wykorzystuje słuch muzyczny w działaniach praktycznych;
- j) realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem;
- k) ocenia jakość wykonywanych zadań;
- l) pracuje w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu, biorąc współodpowiedzialność za efekt końcowy tej pracy;
- ł) komunikuje się i współpracuje z członkami zespołu;
- m) buduje relacje oparte na zaufaniu;
- n) prezentuje postawę proaktywną;
- o) organizuje swoją pracę indywidualną;
- p) systematycznie rozwija swoje umiejętności;
- r) wykorzystuje techniki informacyjne i komunikacyjne;
- s) przewiduje skutki podejmowanych działań;
- t) stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem;

VI. ZADANIA DO REALIZACJI, WYKAZ PRZYKŁADOWEJ LITERATURY DLA POSZCZEGÓLNYCH KLAS

Ze względu na dużą liczbę utworów w literaturze klarnetowej nie jest możliwe wyszczególnienie wszystkich pozycji mających zastosowanie w nauczaniu w szkole I stopnia. Dlatego też poniższy spis należy traktować jako propozycje autora niniejszego programu z zastrzeżeniem że utworów będzie rokrocznie przybywać, dzięki różnorodnym działaniom nauczyciela.

CYKL SZEŚCIOLETNI

Klasa I

Zadania do realizacji

1. Podstawowe wiadomości o instrumencie i jego historii; znajomość budowy i zasad pielęgnacji.
2. Prawidłowa postawa podczas gry; właściwe trzymanie instrumentu.
3. Prawidłowe wydobywanie dźwięku.
4. Wykształcenie właściwego oddechu.
5. Umiejętność grania z nut – czytanie krótkich melodii i ćwiczeń w prostych układach rytmicznych, w tempie wolnym i umiarkowanym.
6. Umiejętność grania z pamięci i z akompaniamentem.

Wymagania programowe

1. Gamy i pasaże durowe do 1 znaku przykluczowego w dostępnej skali – artykulacja non legato i legato, dynamika mezzoforte.
2. Ćwiczenia kształtujące prawidłowe wydobywanie dźwięku i właściwy oddech (szkoły gry, etiudy i ćwiczenia).
3. Drobne utwory solo i z akompaniamentem.

Program przesłuchania końcoworocznego

1. Gama i pasaż durowy – ćwierćnutami, artykulacją non legato i legato w wolnym tempie.
2. Etiuda lub ćwiczenie przeznaczone dla początkujących klarnecistów.
3. Drobny utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Materiał nauczania

- A. Brzozowski: Szkoła na klarnet, CEA, Warszawa
A. Kasperek: Szkoła na klarnet

A. Adamski: Tęczowe nutki
T. Hejda: Szkoła na klarnet, cz. 1, PWM, Kraków
C. Paul Herfurth: A Tune a Day for Clarinet
Drobne utwory dla początkujących

Klasa II

Zadania do realizacji

1. Prawidłowa postawa podczas gry; właściwe trzymanie instrumentu.
2. Kształtowanie dźwięku.
3. Technika oddechu.
4. Umiejętność grania artykulacją non legato i legato.
5. Nauka czytania nut a vista.
6. Rozwijanie umiejętności samodzielnego ćwiczenia.
7. Rozwijanie umiejętności grania z pamięci i z akompaniamentem.
8. Rozwijanie umiejętności grania w duecie.

Wymagania programowe

1. Gamy i pasaże durowe do 2 znaków przykluczowych w obrębie dwóch oktaw – artykulacja non legato i legato, pochody tercjowe – w wolnym tempie.
2. Minimum 10 etiud i ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne.
3. Minimum 4 drobne utwory z akompaniamentem.
4. Drobne duety.

Program przesłuchania śródrocznego

- gama i pasaże dur do 2 znaków przykluczowych; etiuda lub ćwiczenie dostosowane do wymagań oraz umiejętności ucznia;
- drobny utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Program egzaminu promocyjnego

Gama i pasaże durowe do 2 znaków przykluczowych, pochody tercjowe; etiuda zawierająca problem wynikający z wymagań; drobny utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Materiał nauczania

A. Brzozowski: Szkoła na klarnet, CEA, Warszawa
A. Kasperek: Szkoła na klarnet
A. Adamski: Tęczowe nutki
T. Hejda: Szkoła na klarnet, cz. 1, PWM, Kraków
C. Paul Herfurth: A Tune a Day for Clarinet
J.M. Allerme: Clarinet Hits Vol. 1, Vol 2
I. Wyczyński: Łatwe utwory, PWM

Łatwe utwory na klarnet z akompaniamentem (I inne o podobnym stopniu trudności)

Klasa III

Zadania do realizacji

1. Doskonalenie techniki zadęcia i oddechu.
2. Kształtowanie dźwięku ze zwróceniem uwagi na barwę.
3. Stopniowanie dynamiki.
4. Poszerzanie skali instrumentu.
5. Rozwijanie biegłości palców.
6. Doskonalenie artykulacji legato i non legato.
7. Realizacja ozdobników (przednutki, mordenty).
8. Nauka gry a vista.
9. Rozwijanie umiejętności gry zespołowej, z pamięci oraz z akompaniamentem.
10. Kształtowanie samodzielnej pracy nad utworem.
11. Praktyka estradowa.

Wymagania programowe

1. Gamy i pasaże durowe i molowe do 2 znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw – artykulacja non legato i legato, pochody tercjowe – w tempie umiarkowanym.
2. Minimum 10 etud i ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne.
3. Minimum 4 drobne utwory z akompaniamentem.
4. Duety.

Program przesłuchania śródrocznego

- gama i pasaże dur lub moll do 2 znaków przykluczowych; etiuda zgodna z wymaganiami;
- utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Program egzaminu promocyjnego

Gama i pasaże dur lub moll do 2 znaków przykluczowych, pochody tercjowe; etiuda zgodna z wymaganiami; utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Materiał nauczania

- A. Brzozowski: Szkoła na klarnet, CEA, Warszawa
- A. Kasperek: Szkoła na klarnet
- B. Jaskrowski: Etiudy na klarnet dla początkujących
- T. Hejda: Szkoła na klarnet, cz. 1, PWM, Kraków
- C. Paul Herfurth: A Tune a Day for Clarinet
- L. Kurkiewicz: Wybór etud i ćwiczeń, z. I PWM

J.M. Allerme: Clarinet Hits Vol. 1, Vol 2
I. Wyczyński: Łatwe utwory, PWM
R. Clerisse: Vieille Chanson, A. Leduc, Paris
W. A. Mozart: Trio
V. Gunovsky: Romantyczny walczyk
C.M Weber: Sonatina
R. Berthelot - En Brcant L'ourson

Klasa IV

Zadania do realizacji

1. Doskonalenie techniki zadęcia i oddechu.
2. Kształtowanie dźwięku ze zwróceniem uwagi na barwę.
3. Rozwijanie świadomości muzycznej – frazowanie.
4. Stopniowanie dynamiki.
5. Poszerzanie skali instrumentu.
6. Rozwijanie biegłości palców.
7. Doskonalenie artykulacji legato i non legato.
8. Realizacja ozdobników (przednutki, mordenty, tryle).
9. Nauka gry a vista.
10. Rozwijanie umiejętności gry zespołowej, z pamięci oraz z akompaniamentem.
11. Kształtowanie samodzielnej pracy nad utworem.
12. Praktyka estradowa.

Wymagania programowe

1. Gamy i pasaże durowe i molowe do 3 znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw – artykulacja legato, non legato, pochody tercjowe, dominanta septymowa – w tempie umiarkowanym.
2. Minimum 10 etud i ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne.
3. Minimum 4 utwory z akompaniamentem.
4. Duety.

Program przesłuchania śródrocznego

- gama i pasaże dur lub moll do 3 znaków przykluczowych, pochody tercjowe, dominanta septymowa; etiuda zgodna z wymaganiami;

- utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Program egzaminu promocyjnego

Gama i pasaże dur lub moll do 3 znaków przykluczowych, pochody tercjowe, dominanta septymowa; etiuda zgodna z wymaganiami; utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Materiał nauczania

- A. Kasperek: Szkoła na klarnet
- B. Jaskrowski: Etiudy na klarnet dla początkujących
- L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. I PWM
- L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. II PWM
- F. Demnitz: Elementarschule für Klarinette, C.F. Peteres, Frankfurt, Leipzig, London, New York
- J.M. Allerme: Clarinet Hits Vol. 1, Vol 2
- I. Wyczyński: Łatwe utwory, PWM
- R. Clerisse: Vieille Chanson, A. Leduc, Paris
- W. A. Mozart: Trio
- W. A. Mozart: Sonatina
- V. Gunovsky: Romantyczny walczyk
- C.M Weber: Sonatina
- R. Berthelot - En Brcant L'ourson
- H. Klose - Derniere Pensee

Klasa V

Zadania do realizacji

1. Dalsze doskonalenie techniki zadęcia i oddechu.
2. Kształtowanie dźwięku ze zwróceniem uwagi na barwę.
3. Rozwijanie świadomości muzycznej – frazowanie.
4. Stopniowanie dynamiki.
5. Kontrola intonacji.
6. Poszerzanie skali instrumentu.
7. Rozwijanie biegłości palców.
8. Doskonalenie artykulacji legato i non legato.
9. Realizacja ozdobników (przednutki, mordenty, tryle).
10. Nauka gry a vista.
11. Rozwijanie umiejętności gry zespołowej, z pamięci oraz z akompaniamentem.
12. Kształtowanie samodzielnej pracy nad utworem.
13. Praktyka estradowa.

Wymagania programowe

1. Gamy i pasaże durowe i molowe do 4 znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw – artykulacja legato, pochody tercjowe, dominanta septymowa – w tempie umiarkowanym.
2. Minimum 10 etiud i ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne.
3. Minimum 4 utwory z akompaniamentem.
4. Duety.

Program przesłuchania śródrocznego

- gama i pasaże dur lub moll do 4 znaków przykluczowych, pochody tercjowe, gama na stopniach, dominanta septymowa; etiuda zgodna z wymaganiami;
- utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci lub dwie kontrastujące części utworu cyklicznego (wykonane z pamięci).

Program egzaminu promocyjnego

Gama i pasaże dur lub moll do 4 znaków przykluczowych, pochody tercjowe, dominanta septymowa; etiuda zgodna z wymaganiami; utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Materiał nauczania

- A. Kasperek: Szkoła na klarnet
- B. Jaskrowski: Etiudy na klarnet dla początkujących
- L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. I PWM
- L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. II PWM
- L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. III PWM
- F. Demnitz: Elementarschule für Klarinette, C.F. Peteres, Frankfurt, Leipzig, London, New York
- I. Wyczyński: Łatwe utwory, PWM
- W. A. Mozart Sonatina
- R. Berthelot - En Brcant L'ourson
- H. Klose - Dernière Pensee
- C. Bärmann: Zbiór 24 etiud na klarnet z fortepianem, PWM, Kraków
- V. Tuček: Koncert B-dur na klarnet i fortepian
- A. Kozeluch: Koncert Es-dur na klarnet i fortepian
- G. Finzi: Five bagatelles for clarinet (wybrane części)
- C. Stamitz: Koncert nr 3, B-dur na klarnet i fortepian

Klasa VI

Zadania do realizacji

1. Dalsze doskonalenie techniki zadęcia i oddechu.
2. Kształtowanie dźwięku ze zwróceniem uwagi na barwę.
3. Rozwijanie świadomości muzycznej – frazowanie.
4. Stopniowanie dynamiki.
5. Kontrola intonacji.
6. Wykorzystanie pełnej skali instrumentu.
7. Dalsze rozwijanie biegiwości palców.

8. Doskonalenie artykulacji legato i pojedynczego staccato;
9. Realizacja ozdobników (przednutki, mordenty, tryle, obiegniki).
10. Nauka gry a vista.
11. Rozwijanie umiejętności gry zespołowej, z pamięci oraz z akompaniamentem.
12. Kształtowanie samodzielnej pracy nad utworem.
13. Praktyka estradowa.

Wymagania programowe

1. Gamy i pasaże durowe i molowe do 4 znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw – artykulacja legato i non legato, pochody tercjowe, gama na stopniach, dominanta septymowa – w tempie umiarkowanym.
2. Minimum 10 etiud i ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne.
3. Minimum 3 utwory z akompaniamentem, w tym utwór cykliczny.
4. Duety.

Program przesłuchania śródrocznego

- gama i pasaże dur i moll do 4 znaków przykluczowych, pochody tercjowe, gama na stopniach, dominanta septymowa; etiuda zgodna z wymaganiami;

- dwie kontrastujące części utworu cyklicznego lub temat z wariacjami lub utwór dowolny z akompaniamentem

Program egzaminu końcowego:

- gama i pasaże dur i moll do 4 znaków przykluczowych, pochody tercjowe, gama na stopniach, dominanta septymowa;
- 2 etiudy o zróżnicowanej problematyce;
- utwór cykliczny lub dowolny z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Materiał nauczania

A. Kasperek: Szkoła na klarnet

B. Jaskrowski: Etiudy na klarnet dla początkujących

L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. I PWM

L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. II PWM

L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. III PWM

F. Demnitz: Elementarschule für Klarinette, C.F. Peteres, Frankfurt, Leipzig, London, New York

I. Wyczyński: Łatwe utwory, PWM

W. A. Mozart Sonatina

R. Berthelot - En Brcant L'ourson

H. Klose - Dernière Pensee

P. Rytel – Romans

G. Piernee – Canzonetta

Anonim. opr. J. Kratochvil - Variazioni in B Del Signore L.

C. Bärmann: Zbiór 24 etiud na klarnet z fortepianem, PWM, Kraków

V. Tuček: Koncert B-dur na klarnet i fortepian

A. Kozeluch: Koncert Es-dur na klarnet i fortepian

G. Finzi: Five bagatelles for clarinet (wybrane części)

C. Stamitz: Koncert nr 3, B-dur na klarnet i fortepian

C. M. Weber: Koncert f-moll na klarnet i fortepian

W. Lutosławski: Preludia Taneczne (wybrane części)

CYKL CZTEROLETNI

Klasa I

Zadania do realizacji

1. Podstawowe wiadomości o instrumencie i jego historii; znajomość budowy i zasad pielęgnacji.
2. Prawidłowa postawa podczas gry; właściwe trzymanie instrumentu.
3. Prawidłowe wydobywanie dźwięku.
4. Wykształcenie właściwego oddechu.
5. Umiejętność grania z nut.
6. Umiejętność grania artykulacją non legato i legato.
7. Rozwijanie umiejętności samodzielnego ćwiczenia.
8. Umiejętność grania z pamięci i z akompaniamentem.
9. Kształcenie umiejętności grania w duecie.

Wymagania programowe

1. Gamy i pasaże durowe do 1 znaków przykluczowych w dostępnej skali – artykulacja non legato i legato, dynamika mezzoforte.
2. Ćwiczenia kształtujące prawidłowe wydobywanie dźwięku i właściwy oddech (szkoły gry, etiudy i ćwiczenia).
3. Drobne utwory solo i z akompaniamentem.

Program przesłuchania końcoworocznego

1. Gama i pasaż durowy – ćwierćnutami, artykulacją non legato i legato w wolnym tempie.
2. Etiuda lub ćwiczenie przeznaczone dla początkujących klarncistów.
3. Drobny utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Materiał nauczania

A. Brzozowski: Szkoła na klarnet, CEA, Warszawa

A. Kasperek: Szkoła na klarnet

T. Hejda: Szkoła na klarnet, cz. 1, PWM, Kraków

C. Paul Herfurth: A Tune a Day for Clarinet

J.M. Allerme: Clarinet Hits Vol. 1, Vol 2

I. Wyczyński: Łatwe utwory, PWM

Łatwe utwory na klarnet z akompaniamentem (I inne o podobnym stopniu trudności)

Klasa II

Zadania do realizacji

1. Doskonalenie techniki zadęcia i oddechu.
2. Kształtowanie dźwięku ze zwróceniem uwagi na barwę.
3. Stopniowanie dynamiki.
4. Poszerzanie skali instrumentu.
5. Rozwijanie biegłości palców.
6. Artykulacja legato i non legato.
7. Realizacja ozdobników (przednutki, mordenty).
8. Nauka gry a vista.
9. Rozwijanie umiejętności gry zespołowej, z pamięci oraz z akompaniamentem.
10. Kształtowanie samodzielnej pracy nad utworem.
11. Praktyka estradowa.

Wymagania programowe

1. Gamy i pasaże durowe i molowe do 2 znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaf – artykulacja non legato i legato, pochody tercjowe – w tempie umiarkowanym.
2. Minimum 10 etiud i ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne.
3. Minimum 4 drobne utwory z akompaniamentem.
4. Duety.

Program przesłuchania śródrocznego

- gama i pasaże dur lub moll do 2 znaków przykluczowych; etiuda zgodna z wymaganiami;

- utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Program egzaminu promocyjnego

Gama i pasaże dur lub moll do 2 znaków przykluczowych, pochody tercjowe; etiuda zgodna z wymaganiami; utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Materiał nauczania

A. Brzozowski: Szkoła na klarnet, CEA, Warszawa
A. Kasperek: Szkoła na klarnet
B. Jaskrowski: Etiudy na klarnet dla początkujących
T. Hejda: Szkoła na klarnet, cz. 1, PWM, Kraków
C. Paul Herfurth: A Tune a Day for Clarinet
L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. I PWM
J.M. Allermé: Clarinet Hits Vol. 1, Vol 2
I. Wyczyński: Łatwe utwory, PWM
R. Clerisse: Vieille Chanson, A. Leduc, Paris
W. A. Mozart: Trio
V. Gunovsky: Romantyczny walczyk
C.M Weber: Sonatina
R. Berthelot - En Brcant L'ourson

Klasa III

Zadania do realizacji

1. Dalsze doskonalenie techniki zadęcia i oddechu.
2. Kształtowanie dźwięku ze zwróceniem uwagi na barwę.
3. Rozwijanie świadomości muzycznej – frazowanie.
4. Stopniowanie dynamiki.
5. Kontrola intonacji.
6. Poszerzanie skali instrumentu.
7. Rozwijanie biegłości palców.
8. Doskonalenie artykulacji legato i non legato.
9. Realizacja ozdobników (przednutki, mordenty, tryle).
10. Nauka gry a vista.
11. Rozwijanie umiejętności gry zespołowej, z pamięci oraz z akompaniamentem.
12. Kształtowanie samodzielnej pracy nad utworem.
13. Praktyka estradowa.

Wymagania programowe

1. Gamy i pasaże durowe i molowe do 3 znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw – artykulacja non legato i legato, pochody tercjowe, dominanta septymowa – w tempie umiarkowanym.
2. Minimum 10 etiud i ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne.
3. Minimum 4 utwory z akompaniamentem.
4. Duety.

Program przesłuchania śródrocznego

- gama i pasaże dur lub moll do 3 znaków przykluczowych, pochody tercjowe, gama na stopniach, dominanta septymowa; etiuda zgodna z wymaganiami;
- utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci lub dwie kontrastujące części utworu cyklicznego (wykonane z pamięci).

Program egzaminu promocyjnego

Gama i pasaże dur lub moll do 3 znaków przykluczowych, pochody tercjowe, dominanta septymowa; etiuda zgodna z wymaganiami; utwór z akompaniamentem wykonany z pamięci.

Materiał nauczania

- A. Kasperek: Szkoła na klarnet
- B. Jaskrowski: Etiudy na klarnet dla początkujących
- L. Kurkiewicz: Wybór etiud I ćwiczeń, z. I PWM
- L. Kurkiewicz: Wybór etiud I ćwiczeń, z. II PWM
- L. Kurkiewicz: Wybór etiud I ćwiczeń, z. III PWM
- F. Demnitz: Elementarschule für Klarinette, C.F. Peteres, Frankfurt, Leipzig, London, New York
- I. Wyczyński: Łatwe utwory, PWM
- W. A. Mozart Sonatina
- R. Berthelot - En Brcant L'ourson
- H. Klose - Derniere Pensee
- P. Rytel – Romans
- G. Piernee – Canzonetta
- Anonim. opr. J. Kratochvil - Variazioni in B Del Signore L.
- C. Bärmann: Zbiór 24 etiud na klarnet z fortepianem, PWM, Kraków

Klasa IV

Zadania do realizacji

1. Dalsze doskonalenie techniki zadęcia i oddechu.
2. Kształtowanie dźwięku ze zwróceniem uwagi na barwę.
3. Rozwijanie świadomości muzycznej – frazowanie.
4. Stopniowanie dynamiki.
5. Kontrola intonacji.
6. Wykorzystanie pełnej skali instrumentu.
7. Dalsze rozwijanie biegłości palców.
8. Doskonalenie artykulacji legato i pojedynczego staccato;
9. Realizacja ozdobników (przednutki, mordenty, tryle, obiegniki).
10. Nauka gry a vista.

11. Rozwijanie umiejętności gry zespołowej, z pamięci oraz z akompaniamentem.
12. Kształtowanie samodzielnej pracy nad utworem.
13. Praktyka estradowa.

Wymagania programowe

1. Gamy i pasaże durowe i molowe do 4 znaków przykluczowych w obrębie dwóch, trzech oktaw – artykulacja non legato i legato, pochody tercjowe, gama na stopniach, dominanta septymowa – w tempie umiarkowanym.
2. Minimum 10 etiud i ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne.
3. Minimum 3 utwory z akompaniamentem, w tym utwór cykliczny.
4. Duety.

Program przesłuchania śródrocznego

- gama i pasaże dur i moll do 4 znaków przykluczowych, pochody tercjowe, gama na stopniach, dominanta septymowa; etiuda zgodna z wymaganiami;

- dwie kontrastujące części utworu cyklicznego lub temat z wariacjami lub utwór dowolny z akompaniamentem

Program egzaminu końcowego:

- gama i pasaże dur i moll do 4 znaków przykluczowych, pochody tercjowe, gama na stopniach, dominanta septymowa;
- 2 etiudy o zróżnicowanej problematyce;
- utwór cykliczny z akompaniamentem lub utwór dowolny z akompaniamentem wykonany z pamięci

Materiał nauczania

L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. I PWM

L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. II PWM

L. Kurkiewicz: Wybór etiud i ćwiczeń, z. III PWM

F. Demnitz: Elementarschule für Klarinette, C.F. Peteres, Frankfurt, Leipzig, London, New York

I. Wyczyński: Łatwe utwory, PWM

W. A. Mozart Sonatina

R. Berthelot - En Brcant L'ourson

H. Klose - Derniere Pensee

P. Rytel – Romans

G. Piernee – Canzonetta

Anonim. opr. J. Kratochvil - Variazioni in B Del Signore L.

C. Bärmann: Zbiór 24 etiud na klarnet z fortepianem, PWM, Kraków

- V. Tucek: Koncert B-dur na klarnet i fortepian
- A. Kozeluch: Koncert Es-dur na klarnet i fortepian
- G. Finzi: Five bagatelles for clarinet (wybrane części)
- C. Stamitz: Koncert nr 3, B-dur na klarnet i fortepian
- C. M. Weber: Koncert f-moll na klarnet i fortepian
- W. Lutosławski: Preludia Taneczne (wybrane części)